

Beslut om naturreservat för Kroktjärnen i Malå kommun

(3 bilagor)

Beslut

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808) att det område som redovisas på bifogad karta, bilaga 1, ska vara naturreservat.

Med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd fastställer länsstyrelsen bifogad skötselplan, bilaga 2.

2.1 Administrativa uppgifter

Namn	Kroktjärnen
Nummer	2402238
Reg-DOS id	2014896
Natura 2000	-
Kommun	Malå kommun
Län	AC
Lägesbeskrivning	Ca 15 km NV Malå, ekokarta 23I 8E Mittkoordinat (RT90 2,5 gon V): 1624391, 7243682
Naturgeografisk region	32 c, Norrlands vågiga bergkullterräng med mellanboreala skogsområden
Värdetrakt	2. Malå- tall
Bränningstrakt	Malå
Gräns	Se beslutskarta
Markägare	Sveaskog
Fastigheter	Del av Malådalen 3:1
Förvaltare	Länsstyrelsen i Västerbottens län
Totalareal	103 ha
Skyddad areal produktiv skog	78 ha

1. Syftet med säkerställande och skötsel

Syftet med säkerställande och skötsel av Kroktjärnen naturreservat är att bevara och återskapa värdefulla naturmiljöer såsom boreala, brandpräglade barnaturskogar. Syftet nås genom naturvårdsbränning och genom att naturliga processer tillåts fortgå ostört. Naturskogsstrukturer som skiktning, gamla grova träd och död ved ska förekomma i gynnsam omfattning. Friluftsliv som grundar sig på allemansrätten ska kunna bedrivas i hela reservatet och besökare ska kunna uppleva områdets typiska naturmiljöer och arter. Utöver friluftsliv, ska reservatet även kunna utnyttjas för naturstudier, undervisning och forskning.

Motiv för beslutet

Kroktjärnen ligger cirka 15 kilometer nordväst om Malå, nära Avaås by på den västra delen av Malån omkring 300 meter över havet. Reservatet är mycket vackert och varierande med inslag av Håptjärnen och Kroktjärnen. Skogarna i reservatet består av gammal brandpräglad tallnaturskog med blockrika inslag samt av granskogar i anslutning till våtmarker. Gamla grova träd mellan 200-300 år finns rikligt i reservatet med inslag av ännu äldre träd. Död ved förekommer som torrakor och grova lågor. Stora delar berörs av rennäringen bland annat genom ett rengärde och en renvaktarstuga. Flera fynd av ovanliga och rödlistade arter har gjorts i området som exempelvis, skrovlig flatbagge, dvärgbägarlav, citronticka och gammelgranskål.

Områden med naturskog blir allt mer sällsynta i länet och att bevara dessa kvarvarande fragment av det ursprungliga skogslandskapet är avgörande för att bevara dess ursprungliga flora och fauna. Inom den naturgeografiska region, *Norrlands vågiga bergkullterräng med mellanboreala skogsområden 32c*; där Kroktjärnen är belägen, utgör arealen skyddad naturskog mindre än en procent av den totala skogsmarksarealen. Kroktjärnen ligger dessutom i en trakt med flera andra värdefulla naturskogar vilket ytterligare förstärker områdets bevarandevärde. Området har vidare stor betydelse för flera sällsynta och hotade arter som är helt beroende av gamla brandpräglade skogar och skogar med långkontinuitet. Därtill är tallskog en prioriterad skogsmiljö enligt den regionala strategin för skydd av skog.

Länsstyrelsen bedömer att området är prioriterat enligt de nationella och regionala strategierna för skydd av skog. Miljökvalitetsmålet *Levande skogar* är en nationell strategi för formellt skydd av skogsmark som antogs av regeringen i april 1999. Strategin innefattar olika delmål på både nationell och regional nivå där Länsstyrelsen och Skogsstyrelsen har det övergripande ansvaret att målen uppnås. Ett av de regionala målen innebär att 34 000 hektar skog ska avsättas i form utav naturreservat i Västerbottens län mellan 1999- 2010. Skyddet av Kroktjärnen bidrar till att närma sig målet av skyddad skog. I och med detta beslut om naturreservat så skyddas 78 hektar produktiv skogsmark med höga naturvärden.

Länsstyrelsen bedömer att skogsbruk och andra arbetsföretag eller anläggningar ej går att förena med bevarande av befintliga värden. Området är viktigt för bevarande av den biologiska mångfalden. Därför är detta, enligt länsstyrelsens uppfattning, ett område som i enlighet med miljöbalkens 1 kap 1 § bör skyddas i form av naturreservat enligt 7 kap 4 §.

Länsstyrelsen bedömer att de positiva effekterna för bevarandet av den biologiska mångfalden och för allmänheten är stora och överväger de negativa effekterna som orsakas av inskränkningarna i markanvändning. Vid avvägning enligt 7 kap 25 § har länsstyrelsen funnit att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet ska uppnås.

Ärendets beredning

Naturvårdsverket fick 2002 i uppdrag av regeringen att genomföra en naturvärdesbedömning av all statlig skogsmark, det s.k. SNUS-uppdraget. Syftet var att värdera den befintliga kunskapen och att bedöma vilka områden som behövde ges ett formellt skydd som naturreservat. Ett mycket omfattande inventeringsarbete genomfördes av länsstyrelsen i Västerbotten under 2003 och 2004. Resultatet redovisas i rapporterna *Skyddsvärda statliga skogar*, med rapportnummer 5343 (2004) och 5474 (2005).

Eftersom arealen skyddsvärd skog vida översteg det regionala miljömålet enades myndigheterna tillsammans med Sveaskog om att göra en prioritering av de identifierade områdena. Ett fördjupat samråd hölls mellan Naturvårdsverket, länsstyrelserna i Norr- och Västerbotten samt Sveaskog. Samrådet kallades ”kategorisering av områden på Sveaskogs markinnehav” och innebar att de aktuella områdena fördes till olika kategorier; formellt skydd som naturreservat, skyddat av Sveaskog eller brukat med olika nivå av naturhänsyn. Resultatet av kategoriseringen redovisas i rapport 5497 (2005), utgiven av Naturvårdsverket.

Under 2008 träffades en överenskommelse mellan Sveaskog och Naturvårdsverket med syfte att ge särskilt värdefulla naturskogsområden ett långsiktigt skydd. Syftet var också att bidra till genomförandet av miljö kvalitetsmålet *Levande skogar* och att underlätta och rationalisera myndigheternas arbete med att ge de utpekade områdena ett långsiktigt lagfäst skydd som naturreservat. Överenskommelsen innebär för Västerbottens del att de 43 områden som kategoriserats som naturreservat och ännu inte förvärvats av Naturvårdsverket, kan inrättas som naturreservat utan krav på ekonomisk ersättning från Sveaskogs sida. I normalfallet kvarstår Sveaskog som markägare.

Kroktjärnen, som tidigare hetat Avaås, är ett område som klassats som naturreservat i den ovan nämnda kategoriseringsrapporten och dessutom omfattas av överenskommelsen om långsiktigt skydd av särskilt värdefulla naturskogsområden.

Reservatsförslaget har sänts på remiss till berörda sakägare och myndigheter. Yttranden har inkommit från Naturvårdsverket, SGU, Skogsstyrelsen, Malå kommun och Sveaskog. Ingen av dessa har någon erinran mot förslaget. Remissinstansernas synpunkter har beaktats i skäligen utsträckning i beslutet.

Reservatsföreskrifter

För att trygga ändamålet med reservatet förordnar Länsstyrelsen att nedan angivna föreskrifter samt vård- och förvaltningsbestämmelser ska gälla.

Virke eller avverkningsrester som genereras, och som av naturvårdsskäl inte bör lämnas på platsen, får tillvaratas av markägaren.

A. Föreskrifter om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom reservatet (7 kap 5 § miljöbalken)

Det är förbjudet att

1. uppföra byggnad eller annan anläggning, t.ex. parkeringsplats, vindkraftverk, torn, bro, spång, mast, antenn, luft- eller markledning, stängsel eller hägnad,
2. anlägga väg, stig och led,
3. bedriva täkt eller annan verksamhet som förändrar marktopografi, yt- eller dräneringsförhållanden som att gräva, plöja, spränga, borra, schakta, dika, dikesrensa, dämma, dränera, utfylla, tippa, dumpa eller anordna upplag, med undantag för underhåll av befintlig skogsbilväg,
4. fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar, upparbeta och bortföra vindfällan, ta frö eller vidta någon skogsbruks- eller skogs-vårdsåtgärd,
5. plantera in för trakten främmande djur- eller växtart,
6. framföra motordrivet fordon, med undantag för på befintliga skogsbilvägar och uttransport av fälld älg, björn och kronhjort vid jakt samt för snöskoterkörning på snötäckt, väl tjälad mark,
7. släppa ut eller sprida gifter, vådliga ämnen, bekämpningsmedel, kalk eller växtnäringsmedel,
8. utan länsstyrelsens tillstånd anordna orientering eller annan idrottstävling

B. Föreskrifter om förpliktelse för fastighetsägare och/eller annan sakägare att tåla visst intrång (7 kap 6 § miljöbalken)

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktigas att tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med reservatet.

1. utmärkning av reservatet,
2. uppsättning av informationstavlor,
3. undersökningar och övervakning av områdets växt och djurarter,
4. naturvårdsbränning och/eller brandefterliknande åtgärder.

C. Föreskrifter om rätten att färdas och vistas i, samt om ordningen i övrigt, inom reservatet (7 kap 30 § miljöbalken)

Det är förbjudet att

1. framföra motordrivet fordon, med undantag för på befintliga skogsbilvägar och snöskoterkörning på snötäckt, väl tjälad mark,
2. störa djurlivet, t ex genom att klättra i boträd eller medvetet uppehålla sig närmare rovfågelbo, lya eller gryt än 100 m,

3. göra åverkan på mark- eller växtlighet, döda, stående och liggande träd inräknade,
4. elda, med undantag av mindre brasor (max 0,5 m²) med egen medhavd ved,
5. plocka eller insamla växter eller växtdelar, lavar, mossor och svampar med undantag för bär och matsvamp,
6. fänga eller insamla insekter och andra djur,
7. uppsätta tavla, plakat, affisch, skylt, inskrift och därmed jämförbar anordning.

Föreskrifterna utgör inte hinder för de skötselåtgärder och dylikt som behövs för att tillgodose ändamålet med reservatet enligt B- föreskrifterna och som är närmare angivna i bifogad skötselplan.

Föreskrifter under C gäller även fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till fastighet när de inte utnyttjar sin rätt att bruka fastigheten.

Upplysningar

Länsstyrelsen vill erinra om att utöver reservatsföreskrifterna gäller även andra lagar, förordningar, och föreskrifter för området.

Länsstyrelsen kan med stöd av 7 kap 7 § miljöbalken medge dispens från meddelade föreskrifter om det finns särskilda skäl.

Enligt 29 kap 8 och 9 §§ miljöbalken gäller bland annat att brott mot föreskrift som meddelats enligt 7 kap 5 och 30 §§ miljöbalken kan medföra straffansvar. Har någon vidtagit åtgärd i strid med meddelad föreskrift, kan Länsstyrelsen enligt 26 kap 9 och 14 §§ miljöbalken vid vite förelägga om rättelse.

Efter bildandet av naturreservatet omfattas området inte av bestämmelserna i skogsvårdslagen.

Chris Heister

Marlene Olsson Cipi

Bilagor

1. Beslutslista
2. Skötselplan
3. Hur man överklagar

Sändlista

Bygg- och miljöplanenheten, Malå Kommun, Storgatan 13, 930 70 Malå
Malå Kommun, Kommunkansliet, Storgatan 13, 930 70 Malå
Lantmäterimyndigheten i AC-län, Box 3044, 903 02 Umeå
Riksantikvarieämbetet, Box 5405, 114 84 Sthlm
Räddningstjänsten Malå, Storgatan 13, 930 70 Malå
SGU, Uppsala, Box 670, 751 28 Uppsala
Skogsstyrelsen, Box 50123, 973 24 Luleå
Malå Sameby, c/o Jan Rannerud, Box 118, 930 70 MALÅ
Malå Sameförening c/o Jörgen Stenberg, Sunnanvik, 930 70 MALÅ
Örjan Clausén, Lantmäteriet, Storgatan 28, 921 31 Lycksele
Naturskyddsföreningen i Västerbotten, c/o Torgny Forsgren,
Linnévägen 10A, 1 tr, 921 34 Lycksele
Sveaskog Naturupplevelser AB, Anders Harr, Nygatan 19, 933 31 Arvidsjaur
Sveaskog, att. Helena Dehlin, Mikaelsvägen 3, 922 31 Vindeln
Västerbottens ornitologiska förening (P-O Nilsson) c/o Erik Owusu-Ansha,
Nymfens Väg 33, 907 52 Umeå
Naturvårdsverket, att Thomas Pettersson, 106 48 Stockholm

Kopia till (inklusive bilagor)
Naturvårdsregistret